

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ І УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

(для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітня програма «Міське будівництво та господарство»)

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2023

Методичні рекомендації до проходження переддипломної практики (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітня програма «Міське будівництво та господарство») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : О. В. Завальний, С. М. Чепурна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 18 с.

Укладачі: канд. техн. наук О. В. Завальний,
канд. техн. наук С. М. Чепурна

Рецензент

І. Е. Линник, доктор технічних наук, професор Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою міського будівництва, протокол № 13
від 22 травня 2022 року*

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Мета і завдання переддипломної практики.....	5
2 Організація і порядок проведення переддипломної практики.....	5
3 Бази практик.....	7
4 Керівництво переддипломною практикою.....	8
5 Зміст переддипломної практики.....	8
6 Збір матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.....	9
7 Структура та вимоги до складання звіту.....	9
8 Вимоги до оформлення звіту.....	10
9 Порядок захисту звіту.....	12
10 Критерії оцінювання.....	13
Список рекомендованих джерел.....	15
Додаток А.....	17

ВСТУП

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітньої програми «Міське будівництво та господарство» згідно з навчальним планом підготовки проходять переддипломну практику.

Переддипломну практику здобувачі другого (магістерського) рівня проходять у третьому семестрі другого року навчання.

Тривалість переддипломної практики студентів освітнього рівня магістра – 4 тижнів. Термін проходження практики встановлюється графіком навчального процесу.

Переддипломна практика здобувачів другого (магістерського) рівня є невід’ємною складовою процесу підготовки фахівців у закладах вищої освіти України. Проводять її на відповідно оснащених базах практик – підприємствах і організаціях будівельної галузі, департаментах архітектури тощо.

Під час організації та проведенні практики мають бути створені умови, що забезпечують здобувачам закріплення теоретичних знань зі спеціальних предметів і можливості збору матеріалів для кваліфікаційної роботи.

Проходження переддипломної практики – це самостійна робота студентів, що дозволяє отримати матеріали за напрямком кваліфікаційної роботи і ознайомитися із обов’язками на підприємствах.

У програмі практики розглянуто питання організації, проходження та підбиття підсумків переддипломної практики здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітньої програми «Міське будівництво та господарство».

Рекомендації складено відповідно до чинного Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ МОН від 8 квітня 1993 року № 93 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 351 (v0351281-94) від 20.12.1994), Положення про проведення практики студентів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020 р.; та з урахуванням вибіркового компонента для закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навиків роботи за фахом, формуванню і систематизації матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика здобувачів другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Міське будівництво та господарство» є складовою підготовки фахівців у галузі територіально-просторового планування, для роботи на підприємствах будівельної галузі, у дослідних установах тощо.

Метою переддипломної практики є узагальнення, систематизація, закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами під час навчання в університеті; формування необхідних компетентностей здобувачів; забезпечення практичної підготовки здобувачів для інженерної діяльності; ознайомлення з організацією й виконанням проєктів щодо планування, реконструкції, реновації промислових, громадських, житлових територій, благоустрою населених міст; набуття досвіду і навичок самостійного вирішення завдань зі спеціальності, а також організації самостійної дослідницької діяльності; збір матеріалів, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи.

Завдання здобувача на практиці:

- закріпити знання і навички, набуті за період навчання;
- ознайомитися з передовим досвідом у галузі територіально-просторового планування, благоустрою, реконструкції міських територій;
- оволодіти практичними навичками науково-дослідної роботи;
- зібрати матеріал для кваліфікаційної роботи;
- набути досвід роботи у виробничому колективі.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри міського будівництва Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова проходять на базах практики, які відповідають вимогам програми.

Для проходження практики здобувачів направляють у проєктні організації, органи місцевого самоврядування, на підприємства будівельної галузі, у яких працюють кваліфіковані і досвідчені фахівці.

В окремих випадках, коли підготовка фахівців здійснюється на замовлення юридичних чи фізичних осіб, бази практики забезпечуються замовниками або закладом вищої освіти, що визначається умовами угоди (контракту) на підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Розподіл студентів на практику проводить кафедра з урахуванням замовлень на підготовку фахівців і їхнього майбутнього місця роботи.

Під час вивчення дисципліни «Просторова та планувальна організація територій» і виконання курсової роботи «Дослідження розвитку населених місць та регіонів» здобувач обирає тему кваліфікаційної роботи. Відповідно до обраної теми керівник практики направляє здобувачів на підприємства.

За 10 днів до початку переддипломної практики керівник практики готує наказ. Здобувачі можуть самостійно з дозволу кафедри підібрати для себе місце проходження переддипломної практики.

Здобувачі проходять переддипломну практику відповідно до отриманих договорів, які укладені між Харківським національним університетом міського господарства ім. О. М. Бекетова і підприємствами – базами практик.

Керівник підприємства – бази практики видає наказ на переддипломну практику, де визначає порядок організації і проведення практики, заходи щодо створення необхідних умов здобувачам для виконання ними програми практики, з охорони праці та із запобігання виникнення нещасних випадків, контролю за виконанням здобувачами правил внутрішнього розпорядку, інші заходи відповідно до положення про проведення практики здобувачів закладів вищої освіти України, призначає керівника практики від підприємства.

Відповідальність за навчально-методичне керівництво з виконання програми переддипломної практики, його організацію, проведення і контроль покладається на керівника практики від кафедри.

Переддипломна практика повинна проходити під керівництвом кваліфікованих спеціалістів. На кожному етапі проходження практики здобувач виконує окрему роботу.

Самостійна робота здобувачів є головною умовою проходження переддипломної практики.

Перед початком переддипломної практики керівники практики від університету проводять збори, на яких доводять до відома здобувачів наказ про їхній розподіл за базами практики, дають необхідні настанови щодо виконання програми практики і проводять інструктаж з охорони праці при виконанні робіт під час проходження переддипломної практики.

До проходження переддипломної практики допускають здобувачі, які пройшли інструктаж з охорони праці, про що є відповідний запис у журналі реєстрації.

Під час направлення здобувача на переддипломну практику йому видають:

- направлення на практику;
- робочу програму переддипломної практики (ці методичні рекомендації);
- щоденник практики.

Здобувачі, які прибули на переддипломну практику, повинні з'явитися у відділ кадрів підприємства. Здобувач після прибуття на практику за перші три дні повинен оформити повідомлення про прибуття на підприємство та про початок практики. До того часу, поки не отримано таке повідомлення, здобувач вважається таким, що не з'явився на практику, і розглядається як факт порушення ним навчального процесу. Здобувачів, які не пройшли практику з поважних причин, направляють на практику в інші терміни, визначені інститутом.

На підприємстві студенти проходять інструктаж з охорони праці, їм призначають керівника практики від підприємства. Здобувача зараховують на практику наказом підприємства.

У період проходження переддипломної практики здобувач повинен:

– виконувати завдання, передбачені програмою практики та календарним графіком;

– працювати на робочому місці, яке вказано керівником практики від підприємства і нести відповідальність за виконану роботу та її результати;

– дотримуватися правил охорони праці;

– вести щоденник проходження практики;

– дотримуватися діючих правил внутрішнього розпорядку на підприємстві.

З першого дня практики здобувачі повинні збирати, оформляти й вивчати матеріали для складання звіту. Ці записи є вихідними матеріалами для складання звіту з переддипломної практики і виконання наукової частини кваліфікаційної роботи.

3 БАЗИ ПРАКТИК

Переддипломну практику проходять у Департаментах та відділах органів місцевого самоврядування, проектних, будівельних організаціях, комунальних підприємствах міста.

Студенти можуть самостійно з дозволу завідувача кафедри підібрати для себе місце проходження переддипломної практики, з яким університет завчасно укладає договір і запропонувати його для використання.

Тривалість дії договору про проведення практики узгоджується сторонами та може бути визначена на період практики.

Бази практики повинні:

– забезпечувати можливість проведення переддипломної практики згідно з освітньо-професійною програмою «Міське будівництво та господарство» і робочою програмою практики;

– мати науково-технічні зв'язки з університетом;

– мати високий рівень організації умов праці та культури спілкування.

Функції підприємства-бази практики:

– забезпечувати проведення інструктажу з пожежної безпеки та охорони праці на підприємстві;

– надавати згідно з робочою програмою здобувачам місця практики, які забезпечують найбільшу ефективність її проходження;

– створювати необхідні умови для отримання здобувачами в період проходження практики знань за напрямом підготовки;

– дотримуватися календарного графіка проходження практики;

– ознайомити з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, забезпечувати та контролювати дотримання здобувачами цих вимог.

4 КЕРІВНИЦТВО ПЕРЕДДИПЛОМНОЮ ПРАКТИКОЮ

Керівництво переддипломною практикою здійснює випускова кафедра – кафедра міського будівництва. До керівництва практикою залучають досвідчених викладачів кафедри.

Викладач кафедри, відповідальний за проведення практики:

- бере участь у розподілі здобувачів за місцями практик;
- забезпечує якісне виконання програми практики;
- відстежує своєчасне прибуття здобувачів до місць практик;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її виконання;
- інформує здобувачів про порядок надання звітів про практику;
- приймає захист звітів здобувачів про практику, атестує їх і виставляє оцінки у заліковій книжці та відомості;
- здає звіти здобувачів про практику на кафедри;
- подає керівнику практики Університету «Звіт керівника практики».

Безпосереднє керівництво роботою здобувачів на базах практики здійснюється керівником практики від підприємства окремих підрозділів, який ознайомлює здобувачів з організацією роботи на робочих місцях, а також здійснює постійний контроль за роботою здобувачів, дає консультації з виробничих питань.

До початку роботи здобувачі проходять інструктаж з охорони праці, виробничої санітарії, правил пожежної безпеки.

Обов'язки керівника практики від підприємства:

- організує практики згідно з програмою практики;
- визначає місця практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;
- забезпечує виконання погоджених з навчальним планом графіків проходження практики у структурних підрозділах підприємства;
- надає здобувачам – практикантам можливість користуватися наявною літературою, необхідною документацією;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачам-практикантам правил внутрішнього трудового розпорядку.

5 ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Під час проходження переддипломної практики здобувач ознайомлюється з підприємством і визначає напрямок своєї кваліфікаційної роботи відповідно до орієнтації підприємства. Здобувач виконує наукові дослідження, визначає актуальність обраного напряму дослідження, тобто визначення ступеня важливості у цей момент для вирішення поставлених проблем.

Під час практики здобувач виконує постановку науково-технічної мети та завдань, об'єкта і предмета дослідження. Зміст і програма переддипломної практики повністю визначаються тематикою магістерської роботи.

Здобувачі повинні вивчити існуюче на базі практики технічне та програмне забезпечення для розроблення графічної частини кваліфікаційної роботи та можливість його застосування для виконання окремих розділів роботи.

Вивчити питання охорони праці та навколишнього середовища, організації цивільної оборони на підприємстві, основи організації будівельного виробництва.

Здобувач ознайомлюється з науково-технічною літературою, яка висвітлює вітчизняний та закордонний досвід просторово-територіальних рішень, реконструкції, реновації, благоустрою, утримання різноманітних об'єктів міського будівництва, та проводить аналіз чинної нормативно-правової документації за темою кваліфікаційної роботи.

Після отримання аналітичних даних виконує обробку, систематизацію та узагальнення теоретичних і практичних напрацювань за обраною темою кваліфікаційної роботи. Для виконання графічної частини науково-дослідної роботи використовує існуючі картографічні матеріали міст України.

6 ЗБІР МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тему кваліфікаційної роботи здобувачі обирають до направлення їх на бази переддипломної практики.

Згідно з темою кваліфікаційної роботи здобувачі під час проходження переддипломної практики повинні:

- зібрати на базі практики інформацію згідно з темою кваліфікаційної роботи;
- виконати ескізи, креслення та схеми, необхідні для виконання кваліфікаційної роботи;
- ознайомитися на реальних об'єктах з питаннями охорони праці та навколишнього середовища, протипожежної профілактики і цивільної оборони;
- заповнити щоденник з переддипломної практики.

7 СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ЗВІТУ

Кожен здобувач, перебуваючи на переддипломній практиці, складає звіт, у якому повинна бути відображена виконана ним робота. Звіт про виконання програми практики здобувач готує систематично у процесі проходження переддипломної практики згідно з темою кваліфікаційної роботи.

Звіт про проходження переддипломної практики характеризує самостійну роботу студента на базі практики.

Звіт з практики і щоденник практики є основними документами, які підтверджують проходження практики студентами. У звіті подають матеріали із виконання програми практики.

Щоденник здобувач веде протягом всього періоду практики. Його перевіряє керівник практики від університету не менше одного разу на

тиждень. У щоденник записують всі види робіт, що виконує здобувач, і роблять записи, необхідні для складання звіту.

Під час складання звіту здобувачі керуються програмою переддипломної практики і повністю описують в ньому виконання доручень. Матеріалом для складання звіту є щоденник здобувача, технічні та нормативні матеріали, які використовує здобувач. Звіт повинен охоплювати всі питання програми переддипломної практики.

Звіт потрібно виконувати на аркушах паперу формату А4 (розміром 210 мм × 297 мм) згідно з вимогами ЄСТД та ЄСКД до оформлення технічної документації. Звіт має бути написаний на належному технічному рівні. Скорочення у тексті звіту допускаються тільки загальноприйняті. Обсяг звіту – орієнтовно 10–15 сторінок тексту з урахуванням схем і таблиць.

З перших днів проходження практики здобувачі повинні складати звіт і систематично працювати над ним. Звіт повинен мати індивідуальний характер і містити лише особисто розроблені, опрацьовані й зібрані матеріали.

У звіті повинні бути такі розділи:

- вступ;
- визначення актуальності;
- визначення об'єкта та предмета дослідження;
- визначення задач дослідження;
- основна частина (аналіз інформації щодо кваліфікаційної роботи).

Орієнтовна структура звіту з переддипломної практики:

Титульний аркуш (дод. А).

Зміст.

Вступ.

1 Актуальність, об'єкт, предмет і завдання дослідження.

2 Основна частина.

Висновки.

Список використаних джерел.

8 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Звіт з переддипломної практики здобувачі складають під час проходження практики, відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Оформлення його закінчують на підприємстві – базі практики до моменту закінчення практики.

Звіт з переддипломної практики оформлюють згідно з ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання.

Мова звіту – українська, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна. Пряме переписування у кваліфікаційній роботі матеріалів із літературних джерел неприпустиме.

Текстовий матеріал за виконання комп'ютерним способом, друкувати через 1,5 міжрядкового інтервалу, текст вирівнювати по ширині аркуша (текстовий редактор сумісний з Word for Windows версія 7.0 або пізніша.

Шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14; не більше 40 рядків на сторінці).

У тексті звіту мають бути обов'язковими посилання на використані літературні та інші джерела. Після згадки (цитати) проставляють у квадратних дужках номер, під яким вона записана у бібліографічному списку (переліку посилань) і, у випадку необхідності, сторінки, наприклад, [11].

Текст звіту потрібно розміщувати на аркушах з дотриманням таких розмірів полів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 15 мм, згори – 20 мм, знизу – 20 мм.

Звіт починає з **титульного аркуша** (дод. А), який повинен містити назву міністерства, назву закладу вищої освіти та кафедри, тему звіту, посаду, вчене звання, науковий ступінь, прізвище ім'я, по батькові керівника практики від університету, групу, прізвище, ім'я, по батькові автора звіту, місто і рік.

Нумерація сторінок звіту – наскрізна до додатків. Відлік починає з титульної сторінки, але номер її на титульній не ставити. Нумерацію сторінок без крапки після неї проставляють у правому нижньому куті відповідної графі кутового штампа.

Зміст – це друга сторінка звіту. Він повинен містити назви та номери початкових сторінок усіх розділів звіту.

Вступ – третя сторінка звіту. У вступі подають загальну характеристику магістерської роботи, а саме:

– **актуальність теми.** Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність і доцільність вибору теми дослідження та необхідності його проведення для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Достатньо кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання;

– **мета і завдання дослідження.** Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не варто формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету;

– **об'єкт дослідження** — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення;

– **предмет дослідження** міститься в межах об'єкта.

Будь-яке наукове дослідження має свій об'єкт і предмет. Часто об'єктом наукового дослідження є матеріальна або ідеальна система. Предметом дослідження можуть бути: структура системи, закономірності взаємодії елементів системи, закономірності функціонування чи еволюція системи, різні властивості, якості тощо.

Текст основної частини звіту – огляд існуючих загальних підходів, методів, способів, методик дослідження тієї чи іншої проблеми (наукового завдання), опис теоретичних і (або) експериментальних досліджень; аналіз і узагальнення результатів досліджень; рекомендації щодо впровадження результатів дослідження.

Висновки та пропозиції повинні містити короткий текст за результатами виконаної роботи. У кінці висновків студент ставить дату оформлення та свій підпис.

Перелік посилань (перелік джерел інформації) повинен містити перелік літературних та інших джерел, використаних під час написання звіту, на які є посилання в тексті звіту. Оформляють його згідно з рекомендаціями ДСТУ 7.1:2006.

9 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ЗВІТУ

Під час проходження переддипломної практики здобувач повинен скласти звіт. За три дні до закінчення практики звіт і щоденник практики у повністю оформленому вигляді він повинен здати керівнику практики від підприємства для перевірки і підпису.

Керівник практики від підприємства в щоденнику дає характеристику-відгук роботи студента за період практики із зазначенням виконання програми практики, підписує щоденник, звіт, ставить печатки у щоденнику практики. Контроль за проходженням практики з боку університету здійснюють:

- керівник практики;
- завідувач випускової кафедри.

Поточний контроль здійснює керівник практики від підприємства, який спостерігає за повсякденною роботою практиканта, і керівником від університету під час відвідування студентів на місцях практики.

Кінцевий контроль здійснюється після закінчення практики. Письмовий звіт разом додатками і щоденником подають у встановлений термін керівнику практики від закладу вищої освіти для перевірки та допуску до захисту. Керівник практики від університету робить висновок про проходження переддипломної практики здобувачем з обов'язковим записом у відповідному розділі щоденника.

Після закінчення терміну переддипломної практики здобувачі захищають звіт у присутності керівника практики від закладу вищої освіти, завідувача кафедри і гаранта освітньої програми «Міське будівництво та господарства».

Здобувач подає заповнений і оформлений щоденник, де міститься засвідчений печаткою відгук керівника від підприємства – бази практики про виконання здобувачем програми практики.

До захисту звіту допускають здобувачів, які повністю виконали програму практики, отримали позитивну характеристику-відгук керівника від підприємства – бази практики, подали звіт згідно зі встановленою формою та щоденник практики.

10 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. Знання здобувачів вищої освіти оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за 100-бальною шкалою та чотирибальною / двобальною шкалою.

2. Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

– 90–100 балів – виставляється за високий (відмінний) рівень знань (допускаються мінімальні неточності) навчального матеріалу освітнього компонента; вміння аналізувати, використовувати набуті знання у прийнятті рішень у відповідній предметній області, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати / вирішувати на поставлені запитання / завдання;

– 82–89 балів – виставляється за (дуже добрий) рівень знань (можлива невелика кількість неточностей) навчального матеріалу освітнього компонента вище від середнього рівня; аргументовані відповіді / рішення на поставлені запитання / завдання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

– 74–81 бал – виставляється за загалом правильне (добре) розуміння навчального матеріалу освітнього компонента; відповідати / вирішувати на поставлені запитання / завдання та застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач з певними (несуттєвими) недоліками;

– 64–73 бали – виставляється за посередні знання навчального матеріалу освітнього компонента, мало аргументовані відповіді, наявність помилок у вирішенні завдань, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач;

– 60–63 бали – виставляється за слабкі знання навчального матеріалу освітнього компонента, неточні або мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення, наявність значних помилок у вирішенні завдань, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач;

– 35–59 балів – виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу освітнього компонента, суттєві помилки у відповідях / завданнях, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

– 0–34 бали – виставляється за незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу освітнього компонента, нездатність відповідати / вирішувати на поставлені запитання / завдання, невміння елементарно орієнтуватися під час розв'язання практичних задач.

Таблиця 1 – Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Рівень компетентності	Чотирибальна / двобальна шкала	
		екзамен	залік
90–100	високий	відмінно	зараховано
82–89	достатній	добре	
74–81			
64–73	середній	задовільно	
60–63			
35–59	низький	незадовільно	не зараховано
0–34			

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Планування і забудова територій : ДБН Б.2.2–12:2019. – Чинний від 2019–09–01. – Київ : Мінрегіон України, 2019. – 208 с. – (Державні будівельні норми України).
2. Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення : ДБН В.2.2-15:2019. – Чинний від 2019–03–26.– Київ : Міністерство регіон. розвитку, буд-ва і житл.-комун. госп-ва України, 2019. – 43 с. – (Державні будівельні норми України).
3. Склад і зміст зонування території : ДБН Б.1.1-22:2017. – Чинний від 2018–03–27. – Київ : Міністерство регіон. розвитку, буд-ва і житл.-комун. госп-ва України, 2018. – 28 с. – (Державні будівельні норми України).
4. 7. ДБН В.2.6–31:2021. Теплова ізоляція та енергоефективність будівель [Електрон. ресурс]. – Чинний від 2022–09–01. – Електрон. текст. дані. – Київ : Мінрегіонбуд України, 2022. – 23 с. – Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=98037, вільний (дата звернення 03.10.2023). – Назва з екрана.
5. ДБН Б.1.1-16:2013 Склад та зміст містобудівного кадастру [Електрон. ресурс] – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://diam.gov.ua/normativno-pravovi-akti/derzhavni-budivelni-normi>, вільний (дата звернення 03.10.2023). – Назва з екрана.
6. ДБН В.1.1-7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://diam.gov.ua/normativno-pravovi-akti/derzhavni-budivelni-normi>, вільний (дата звернення 10.10.2023). – Назва з екрана.
7. Ключниченко Є. Є. Техніко-економічні обґрунтування в містобудуванні : підручник / Є. Є. Ключниченко. – Київ : Будівельник, 1999. – 126 с.
8. Ключниченко Є. Є. Соціально-економічні основи планування та забудови міст / Є. Є. Ключниченко. – Київ : НДПІ містобудування, 1999. – 348 с.
9. Білоконь Ю. М. Проблеми містобудівного розвитку території / Білоконь Ю. М. – Київ : Укрархбудінформ, 2001 – 80 с.
10. Кузьміч О. Й. Аналіз деяких факторів, які впливають на вартість нерухомості / Кузьміч О. Й., Іванова В. О. // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. збірник. – Київ : КНУБА. – Вип. 39. – 2011. – С. 251–257.
11. Завальний О. В. До питання формування та функціонування приміських зон в зоні впливу великого міста [Електрон. ресурс] / О. В. Завальний, А. М. Панкєєва, К. І. Вяткін // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва та архіт. – – Електрон. текст. дані. – Київ : КНУБА, 2020. – Вип. 74. – С. 149–161. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/02/2020/MTP74.pdf>, вільний (дата звернення 10.10.2023). – Назва з екрана.
12. Sergiy Yevtushenko. Construction and building materials market in Ukraine [Electron. resource] / Sergiy Yevtushenko, Vladimir Vakht. – Electron. text. data. –

Access mode : http://ccipu.org/it/argomenti/construction_building/, free (application date : 16.03.2023). – Screen name.

13. Реконструкція цивільних та промислових будівель і споруд [Електрон. ресурс] : підручник / [за ред. Е. А. Шишкіна, О. В. Завального] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Електрон. текст. дані. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 409 с. – (серія «Міське будівництво та господарство»). – Режим доступу: <https://eprints.kname.edu.ua/60932/>, вільний (дата звернення 11.10.2023). – Назва з екрана.

14. Проблеми та перспективи розвитку житлової забудови в умовах комплексної реконструкції міста [Електрон. ресурс] : монографія / [Ю. І. Гайко, Т. В. Жидкова, Т. М. Апатенко та ін.; за заг. ред. Ю. І. Гайка, Т. В. Жидкової] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Електрон. текст. дані. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 246 с. – Режим доступу: <https://eprints.kname.edu.ua/53203/>, вільний (дата звернення 10.10.2023). – Назва з екрана.

15. Реновація промислової забудови та її адаптація до сучасного міського середовища [Електрон. ресурс] : монографія / [Ю. І. Гайко, Є. Ю. Гнатченко, О. В. Завальний, Е. А. Шишкін ; за заг. ред. Ю. І. Гайка, Е. А. Шишкіна] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Електрон. текст. дані. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 353 с. – Режим доступу: <https://eprints.kname.edu.ua/57691/>, вільний (дата звернення 10.10.2023). – Назва з екрана.

16. Основи проектування та реконструкції енергоефективних будівель закладів загальної середньої освіти з поліпшеними екологічними характеристиками [Електрон. ресурс] : методичні рекомендації / А. Ігнатенко, І. Яреськовська, Н. Піддубний та інш. [під аг. редак. Н.О. Дюжилової] . – Електрон. текст. дані. – Київ : Смарт Продакшн, 2021. – 187 с. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/801/ee-procurement-for-schools-1-11642065108.pdf>, вільний (дата звернення 20.10.2023). – Назва з екрана.

ДОДАТОК А

Зразок оформлення титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

Кафедра міського будівництва

ЗВІТ ІЗ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

«ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ
ПІДЗЕМНОГО ПРОСТОРУ МІСТ»

Виконав:

Студент(ка) гр. _____

_____
ПІБ

Керівник:

_____

Харків – 2023

Електронне навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

(для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітня програма «Міське будівництво та господарство»)

Укладачі: **ЗАВАЛЬНИЙ** Олександр Вячеславович,
ЧЕПУРНА Світлана Миколаївна

Відповідальний за випуск *О. С. Безлюбченко*
Редактор *О. В. Михаленко*
Комп'ютерне верстання *С. М. Чепурна*

План 2022, поз. 99М

Підп. до друку 31.10.2023. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 1,0.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.